

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-III-5501/2013

Zagreb, 29. ožujka 2018.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Zlatko Lacković iz Ivanić Grada, kojeg zastupa Goran Božić, odvjetnik u Zagrebu, na sjednici održanoj 29. ožujka 2018. jednoglasno je donio

O D L U K U

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Ukidaju se presuda Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske broj: JŽ-4404/2010 od 23. svibnja 2013. i presuda Prekršajnog suda u Kutini broj: Pp-V-J-794/10 od 19. kolovoza 2010.

III. Predmet se vraća Prekršajnom sudu u Sisku, Stalnoj službi u Kutini na ponovni postupak.

O b r a z l o ž e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Dopuštenu i pravodobnu ustavnu tužbu podnio je Zlatko Lacković iz Ivanić Grada (u daljnjem tekstu podnositelj), kojeg u postupku pred Ustavnim sudom zastupa Goran Božić, odvjetnik u Zagrebu.

Podnositelj u ustavnoj tužbi osporava presudu Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske broj: JŽ-4404/2010 od 23. svibnja 2013. (u daljnjem tekstu: osporena presuda), kojom je odbijena kao neosnovana žalba podnositelja i potvrđena presuda Prekršajnog suda u Kutini (u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) broj: Pp-V-J-794/10 od 19. kolovoza 2010. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda). Prvostupanjskom presudom podnositelj je proglašen krivim za počinjenje prekršaja iz članka 11., kažnjivog po članku 92. stavku 1. točki 3. i stavku 2. Zakona o oružju ("Narodne novine" broj 63/07., 146/08. - ispravak i 59/12.), kojeg je počinio na način da nije pristupio zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za držanje i nošenje oružja, iako mu je isteklo važenje liječničkog uvjerenja. Podnositelju je stoga izrečena novčana kazna u iznosu od 1.000,00 kuna, uz odobrenje plaćanja iste u dva dijela te mu je određena zaštitna mjera oduzimanja oružja (8 komada oružja pobliže navedenog u izreci presude) i streljiva, temeljem članka 92. stavka 2. Zakona

o oružju, u svezi s člankom 57. Prekršajnog zakona ("Narodne novine" broj 107/07., 39/13., 157/13., 110/15. i 70/17.).

Ističe da su mu osporenim presudom povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 29. stavkom 1., 48. stavkom 1. i 50. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), kao i članak 16. stavak 2. Ustava.

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljen je spis prvostupanjskog suda broj: Pp-V-J-794/10.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

3. Dana 9. travnja 2010. pokrenut je prekršajni postupak protiv podnositelja povodom optužnog prijedloga pred prvostupanjskim sudom. Optužnim prijedlogom ga se teretilo da, kao vlasnik vatrenog oružja, nije dostavio nadležnom tijelu uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti, odnosno da nije pristupio zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za držanje i nošenje oružja, iako je pismenim putem obaviješten da mu je važenje liječničkog uvjerenja isteklo te da je dužan postupiti po zakonskoj obvezi.

3.1. Prvostupanjskom presudom podnositelj je proglašen krivim za počinjenje prekršaja koji mu se stavlja na teret te mu je izrečena novčana kazna uz izricanje zaštitne mjere oduzimanja oružja i streljiva. U obrazloženju prvostupanjske presude, između ostalog, ističe se:

"Na temelju tako provedenog dokaznog postupka, te na taj način utvrđenog činjeničnog stanja, kao i na temelju priznanja okrivljenika, Sud smatra dokazanim djelo prekršaja kako je to činjenično i pravno opisano u izreci ove presude.

Nije sporno da je okrivljenik vlasnik predmetnog oružja, te da je istome bilo isteklo uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za držanje i nošenje oružja dana 14. rujna 2009. godine, a da okrivljenik nije na vrijeme pristupio ponovnom zdravstvenom pregledu.

(...)

S obzirom na naprijed navedeno nedvojbeno je tijekom postupka utvrđeno da okrivljenik nije na vrijeme pristupio zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za držanje i nošenje oružja iako mu je važnost liječničkog uvjerenja istekla dana 14. rujna 2009. godine, čime je ostvario sva bitna obilježja prekršaja iz članka 11. stavak 3., kažnjivo po članku 92. stavak 1. točka 3. i stavak 2. Zakona o oružju, radi čega ga je sud proglasio krivim, no temeljem članka 37. Prekršajnog zakona izrekao mu je ublaženu novčanu kaznu cijeneći pritom težinu prekršaja, opasnost djela, stupanj krivnje, okolnosti i način počinjenja, te kao olakotne okolnosti priznanje okrivljenika i korektno držanje pred Sudom, uzimajući pritom u obzir i njegova mjesečna primanja u iznosu od 5.000,00 kuna, dok otegotnih okolnosti Sud nije našao (...)"

3.2. Povodom žalbe podnositelja, Visoki prekršajni sud donio je osporenu presudu, u čijem se obrazloženju, između ostalog, ističe:

"... potpuno neosnovano žalitelj navodima svoje žalbe želi dovesti u sumnju ispravnost utvrđenog roka u kojem je okrivljenik bio dužan obaviti liječnički pregled radi utvrđivanja njegove zdravstvene sposobnosti imajući u vidu deset godišnji rok po

ranijem Zakonu o oružju (NN br. 69/92., 26/93., 43/93., 19/94., 108/95., 20/97., 27/99., 12/01. i 19/02) odnosno rok od pet godina prema Zakonu o oružju (NN br. 63/07.) i to stoga što je upravo iz nadnevka obavljenog liječničkog pregleda vidljivo da je okrivljeniku 14. rujna 2009. godine isteklo deset godina kako je okrivljenik taj liječnički pregled obavio, čime su se u ponašanju žalitelja kao okrivljenika u cijelosti ostvarila zakonska obilježja djela prekršaja iz članka 11. stavka 3. Zakona o oružju ...

(...)

Odluka o zaštitnoj mjeri oduzimanja oružja, bez prava na novčanu naknadu, na Zakonu je osnovana, jer je člankom 92. stavkom 2. Zakona o oružju njezina primjena, za djelo prekršaja za koje je okrivljenik proglašen krivim, propisana kao obvezna."

Povodom osporene presude podnositelj je podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu.

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

4. Obrazlažući u čemu se sastoje povrede njegovih istaknutih ustavnih prava, podnositelj u ustavnoj tužbi navodi:

"Prema mišljenju podnositelja ustavne tužbe, Prekršajni sud u Kutini je prilikom donošenja Presude kojom je podnositelju ustavne tužbe oduzeto oružje bez prava na naknadu zbog formalnog razloga - neobavljanja zdravstvenog pregleda, a da pritom nije dokazana nikakva opasnost koja bi mogla uslijediti da se okrivljeniku nije oduzelo oružje, ustavnopravno pogrešnim i neprihvatljivim tumačenjem odredbi Zakona o oružju kao mjerodavnih materijalnih propisa, što je ponovljeno u Presudi Visokog prekršajnog suda, povrijedio podnositelju ustavna prava na pravično suđenje i nepovredivosti vlasništva.

Posljedica toga je da je podnositelju oduzeto oružje bez ikakvog prava na naknadu, čime je povrijeđeno i ustavnopravno načelo razmjernosti iz čl. 16. st. 2. Ustava RH!

Nadalje se ističe kako je u konkretnom slučaju došlo do povrede na pravično suđenje iz čl. 29. Ustava RH kojima se jamči načelo pravičnosti sudskog postupka kako s aspekta povrede postupovnih pravila tako i glede sudske kontrole zakonitosti.

(...)

Dakle, u pobijanoj odluci Visoki prekršajni sud nije odgovorio na ključno pitanje koje bi eventualno moglo potkrijepiti nužnost trajnog oduzimanja oružja bez naknade u konkretnom slučaju, a to je: Na temelju koje pravne osnove i nakon donošenja odluke Visokog prekršajnog suda egzistiraju pravne posljedice odnosno faktični učinci lišenja vlasništva (imovine) okrivljenika bez prava na naknadu za oduzeto oružje, imajući u vidu 'težinu' počinjenog prekršaja?

(...)

Podnositelj smatra kako je u konkretnom slučaju ustavno načelo razmjernosti povrijeđeno na štetu podnositelja s obzirom da neobavljanje zdravstvenog pregleda na vrijeme ne opravdava trajno oduzimanje oružja koje je privatno vlasništvo podnositelja i to bez naknade!

(...)

... Podnositelju je u konkretnom slučaju nametnut nerazmjern teret ograničavanja (lišavanja) njegova vlasništva, koji nije u skladu sa svrhom i ciljem zakonskih odredaba o oduzimanju oružja koje su usmjerene na prevenciju, odnosno onemogućavanju osobe za koju postoji osnovana sumnja da je ili da će počinuti koje kazneno djelo s elementima nasilja, odnosno prekršaj koji ukazuje na mogućnost zlouporabe oružja, da upotrijebi oružje na nedopušteni način."

Zaključno, predlaže usvajanje ustavne tužbe, ukidanje osporene presude kao i njoj prethodeće prvostupanjske presude te vraćanje predmeta prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

IV. MJERODAVNO PRAVO

5. Članak 11. stavak 3. Zakona o oružju ("Narodne novine" broj 63/07.) glasi:

"Članak 11.

(...)

Uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti izdaje se s rokom važenja od pet godina.

(...)"

Članak 92. stavak 1. točka 3. i stavak 2. istog zakona glasi:

"Članak 92.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 30 dana kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

(...)

3) ako ne pristupi zdravstvenom pregledu svakih pet godina (članak 11. stavak 3.),

(...)

Za prekršaje iz stavka 1. osim prekršaja iz točke 1), 9) i 10) ovoga Zakona izriče se i zaštitna mjera oduzimanja oružja i streljiva."

Članak 92. stavak 1. točka 3. izmijenjen je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o oružju ("Narodne novine" broj 59/12.) na način da je propisano:

"Članak 48.

Članak 92. mijenja se i glasi:

'Novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

(...)

3) ako ne pristupi zdravstvenom pregledu svakih pet godina (članak 11. stavak 3.),

(...)"

5.1. Članak 57. Prekršajnog zakona, kako je glasio u vrijeme donošenja prvostupanjske presude ("Narodne novine" broj 107/07.), propisuje:

"Oduzimanje predmeta

Članak 57.

(1) Zaštitna mjera oduzimanja predmeta može se primijeniti glede predmeta koji je bio namijenjen ili uporabljen za počinjenje prekršaja ili je nastao počinjenjem prekršaja, kad postoji opasnost da će se taj predmet ponovno uporabiti za počinjenje prekršaja, ili kad se oduzimanje predmeta čini prijeko potrebnim zbog zaštite opće sigurnosti, zdravlja ljudi, ili iz moralnih razloga.

(2) Zakonom se u određenim slučajevima može propisati obvezno oduzimanje predmeta.

(3) Primjena ove zaštitne mjere ne utječe na pravo trećih osoba za naknadu štete zbog oduzetog predmeta prema počinitelju prekršaja.

(4) Predmeti iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se i kad postupak ne završi odlukom o prekršaju kojom se okrivljenik proglašava krivim ako je to prijeko potrebno zbog zaštite opće sigurnosti, zdravlja ljudi, ili iz moralnih razloga kao i kada je to određeno zakonom.

(5) Predmeti koje prema zakonu okrivljenik ili druga osoba ne može imati ili predmeti namijenjeni prometu ali se u promet mogu pustiti samo pod posebnim uvjetima (s nadzornim markicama i sl.), oduzet će se i kada postupak ne završi odlukom o prekršaju kojom se okrivljenik proglašava krivim."

V. PRAKSA USTAVNOG SUDA I EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA

6. Pred Ustavnim sudom više je predlagatelja osporavalo suglasnost s Ustavom pojedinih odredaba Zakona o oružju iz 1992. godine i Zakona o oružju iz 2007. godine. Prijedloge Ustavni sud nije prihvatio rješenjima broj: U-I-676/2000 od 25. listopada 2000. (www.usud.hr); U-I-3060/2003 i U-I-2374/2004 od 18. travnja 2007. (www.usud.hr); U-I-3519/2007 od 10. veljače 2009. ("Narodne novine" broj 23/09.). U njima je, vezano uz članke 28., 48. i 50. Ustava, izraženo sljedeće stajalište:

"Pravo je zakonodavca da propisuje uvjete za izdavanje odobrenja za nabavku oružja, ali isto tako i pravo da propiše uvjete za oduzimanje oružja, streljiva, oružnog lista ili odobrenja za sakupljanje oružja. Takvo uređivanje ove specifične pravne problematike, kao što je nabavka, držanje, nošenje, sakupljanje, proizvodnja, popravljivanje i prepravljivanje oružja i streljiva (članak 1. Zakona), kao opasne stvari, ovaj Sud ne smatra protivnim naprijed navedenim ustavnim odredbama. Točno je to, da je svatko nedužan i da se nikoga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom odlukom ne utvrdi krivnja (članak 28. Ustava). Međutim, ovdje valja imati u vidu to da je Ustav Republike Hrvatske u odredbi članka 50. stavka 2. propisao da se poduzetnička sloboda i vlasnička prava (a ovdje je upravo riječ o vlasničkim pravima građanina koji ista ima na oružju i ispravama koje ga prate) mogu iznimno ograničiti zakonom radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi. Naime, propisujući takve uvjete u osporenim odredbama zakonodavac je, za slučaj njihova prestanka, imao u vidu sigurnost i zdravlje drugih ljudi i njihove imovine."

7. Ustavni sud napominje da je Europski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) donio dvije presude u odnosu na Republiku Hrvatsku, u kojima je utvrdio povredu prava vlasništva podnositeljima kojima je u carinskom, prekršajnom postupku vođenom zbog neprijavljivanja cariniku prenošenja preko državne granice iznosa novca preko 10.000 EUR, uz kaznu izrečena i mjera oduzimanja tog novca.

U presudi *Gabrić protiv Hrvatske* (br. 9702/04, presuda od 5. veljače 2009.) ESLJP je utvrdio da "mjera oduzimanja, iako uključuje lišenje vlasništva, ipak predstavlja nadzor nad upotrebom vlasništva u smislu drugoga stavka članka 1. Protokola br. 1 ..." U tom je predmetu ESLJP zaključno utvrdio:

"39. Sud smatra da miješanje, da bi bilo razmjerno, treba odgovarati ozbiljnosti povrede, a sankcija težini djela za čije kažnjavanje je predviđena - u ovome predmetu nije poštovana dužnost prijavljivanja - a ne težini neke pretpostavljene povrede, koja, međutim, nije bila utvrđena ... Mjera oduzimanja o kojoj se ovdje radi nije bila namijenjena kao materijalna naknada štete - budući da država nije pretrpjela nikakav gubitak kao rezultat toga što podnositeljica nije prijavila novac - nego je bila odvraćajuća i punitivna u svojoj svrsi ... U ovome je predmetu podnositeljici zahtjeva

već bila izrečena novčana kazna za prekršaj koji se sastojao od neprijavlivanja novca na carini. Nije bilo uvjerljivo dokazano, niti je Vlada uistinu tvrdila da sama ta sankcija nije bila dovoljna za postizanje željenog odvraćajućeg ili punitivnog učinka i sprečavanje budućih povreda dužnosti prijavljivanja. U takvim je okolnostima, po mišljenju Suda, oduzimanje cijelog iznosa novca koji je trebalo prijaviti, kao dodatna sankcija uz novčanu kaznu, bilo nerazmjerno, jer je podnositeljici zahtjeva nametnulo prekomjeran teret.

40. Stoga je došlo do povrede članka 1. Protokola br. 1."

Istovjetno je stajalište ESLJP potvrdio i u predmetu *Boljević protiv Hrvatske* (br. 43492/11, presuda od 31. siječnja 2017.), ističući sljedeće:

"41. Prema tome, jedino pitanje koje ostaje Sudu za utvrditi jest pitanje je li postojao razuman odnos razmjernosti između sredstava koje su primijenile vlasti za postizanje tog cilja i zaštite prava podnositelja zahtjeva na mirno uživanje vlasništva. Sud mora posebno ispitati je li miješanje postiglo potrebnu pravičnu ravnotežu između zahtjeva općeg interesa javnosti i zahtjeva zaštite prava vlasništva podnositelja zahtjeva, uzimajući u obzir slobodu procjene koja je ostavljena tuženoj državi u tome području (...) Potrebna ravnoteža neće biti postignuta ako je podnositelj zahtjeva snosio pojedinačni i prekomjerni teret (...)

(...)

44. Sud ponavlja kako da bi bilo razmjerno, miješanje mora odgovarati težini povrede, a sankcija težini kaznenog djela čijem kažnjavanju je namijenjena – u ovom predmetu, nepoštivanju obveze prijavljivanja – a ne težini neke pretpostavljene povrede koja ustvari nije utvrđena, kao što je to kazneno djelo pranja novca ili utaje poreza (...)

45. U ovom predmetu mjeri oduzimanja nije bila namjena da predstavlja novčanu naknadu za štetu s obzirom da država nije pretrpjela nikakav gubitak kao posljedicu toga što podnositelj zahtjeva nije prijavio sredstva u stranoj valuti, već je imala svrhu odvraćanja i kažnjavanja. Podnositelj zahtjeva bio je novčano kažnjen za prekršaj neprijavlivanja novca carini. Vlada nije uvjerljivo pokazala ili zaista tvrdila da sama novčana kazna nije bila dovoljna da postigne željeni učinak odvraćanja ili kažnjavanja i da spriječi buduća kršenja obveze prijavljivanja. U tim okolnostima Sud zaključuje da oduzimanje cijelog iznosa novca koji je trebalo prijaviti, kao dodatne sankcije uz novčanu kaznu, nije bilo razmjerno zato što je nametnulo prekomjeran teret podnositelju zahtjeva (...)"

VI. OCJENA USTAVNOG SUDA

8. U ustavnoj tužbi podnositelj navodi da mu je povrijeđeno ustavno pravo vlasništva izricanjem mjere oduzimanja oružja, kao posljedice sudske odluke kojom ga se oglašava krivim za počinjeni prekršaj iz članka 11. Zakona o oružju. Smatra da ta mjera nije razmjerna težini počinjenog prekršaja. Ustavni sud ispitao je te prigovore s aspekta članka 48. i članka 16. Ustava.

8.1. Mjerodavni dio članka 3. i članak 16. Ustava glase:

"Članak 3.

... nepovredivost vlasništva ... vladavina prava ... najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava."

"Članak 16.

Slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje.

Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju."

8.2. Opće jamstvo prava vlasništva uređeno je u članku 48. stavku 1. Ustava koji glasi:

"Članak 48.

Jamči se pravo vlasništva.
(...)"

Ustavni sud podsjeća da se vlasništvo u smislu članka 48. stavka 1. Ustava "mora vrlo široko tumačiti", jer obuhvaća "načelno sva imovinska prava" (v., primjerice, odluke Ustavnog suda broj: U-III-661/1999 od 13. ožujka 2000., "Narodne novine" broj 38/00.; U-III-72/1995 od 11. travnja 2000., www.usud.hr; U-III-551/1999 od 25. svibnja 2000., www.usud.hr; U-III-476/2000 od 14. lipnja 2000., www.usud.hr; U-IIIB-1373/2009 od 7. srpnja 2009., "Narodne novine" broj 88/09; itd.).

8.3. Ustavni sud također podsjeća da se članak 48. stavak 1. (opće jamstvo prava vlasništva) uvijek mora promatrati zajedno s člankom 50. Ustava koji uređuje ustavnopravne mogućnosti njegova oduzimanja odnosno ograničavanja radi zaštite pojedinih ustavnih vrijednosti odnosno zaštićenih ustavnih dobara. Članak 50. Ustava glasi:

"Članak 50.

Zakonom je moguće u interesu Republike Hrvatske ograničiti ili oduzeti vlasništvo, uz naknadu tržišne vrijednosti.

Poduzetnička se sloboda i vlasnička prava mogu iznimno ograničiti zakonom radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi."

8.4. U odluci broj: U-IIIB-1373/2009 Ustavni sud detaljno je obrazložio ustavni okvir zaštite imovinskih prava u Republici Hrvatskoj utvrđujući da Ustav poznaje tri pravila o vlasništvu koja korespondiraju s istim takvim pravilima izgrađenima u praksi ESLJP-a kad je riječ o članku 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija), koji glasi:

"Članak 1.

ZAŠTITA VLASNIŠTVA

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni."

9. Oduzimanje oružja u konkretnom slučaju bila je mjera donesena na temelju (u vezi s) člankom 57. Prekršajnog zakona. Ona je nesporno usmjerena na prevenciju kaznenih djela s elementima nasilja i prekršaja s mogućnošću zlouporabe oružja, odnosno zaštiti opće sigurnosti i zdravlja ljudi. Poduzeta mjera nedvojbeno je značila oduzimanje podnositeljeve imovine, ali je u konkretnim okolnostima to oduzimanje

bilo sastavni dio postupka državne kontrole nabave oružja. Prema tome, na ovaj se slučaj primjenjuje treće pravilo o vlasništvu, to jest pravilo o kontroli korištenja imovine u smislu članka 50. stavka 2. Ustava i članka 1. stavka 2. Protokola br. 1 uz Konvenciju (v. U-IIIB-1373/2009, točka 8. obrazloženja; v. U-III-36100/2009 od 4. studenoga 2014., "Narodne novine" broj 15/15.).

Ustavni sud utvrđuje da je mjera oduzimanja oružja podnositelju u konkretnom slučaju predstavljala zakonito miješanje države u podnositeljevo vlasništvo i imala je legitimni cilj.

10. Neovisno o tome, "svako miješanje u pravo vlasništva, zasnovano na odredbama članka 50. Ustava, mora osigurati pravičnu ravnotežu između zahtjeva za poštovanjem i zaštitom ustavnog prava vlasništva privatnih osoba i zahtjeva koje postavljaju državni odnosno javni ili opći interesi zajednice (...) u svakom pojedinom slučaju mora postojati razuman odnos razmjernosti između sredstava koja se koriste pri oduzimanju ili ograničavanju vlasništva i ciljeva koji se time nastoje postići. Sažeto, miješanje u vlasništvo mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju." (v. U-IIIB-1373/2009, točka 8. obrazloženja).

U ovom slučaju, Ustavni sud mora utvrditi je li postignuta pravedna ravnoteža između zahtjeva općega interesa zajednice (u konkretnom slučaju, zaštite interesa Republike Hrvatske u smislu članka 50. stavka 2. Ustava i članka 1. stavka 2. Protokola br. 1 uz Konvenciju) i zahtjeva zaštite podnositeljeva prava vlasništva. Da bi oduzimanje imovine bilo opravdano pod uvjetima iz članka 50. stavka 2. Ustava i članka 1. stavka 2. Protokola br. 1 uz Konvenciju, dostatno je da bude ispunjen zahtjev iz tih odredaba i da nadležna državna tijela postignu pravednu ravnotežu između interesa države i pogođenog vlasnika. Ta ravnoteža neće postojati ako je podnositelj snosio pojedinačni i prekomjerni teret.

11. U konkretnom slučaju, u prekršajnom postupku nakon provedenog dokaznog postupka pred prvostupanjskim sudom utvrđena je krivnja podnositelja za počinjenje prekršaja koji se sastojao u tome da nije na vrijeme pristupio ponovnom zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za držanje i nošenje oružja, nakon što mu je ranije uvjerenje isteklo 14. rujna 2009.

Iz obrazloženja prvostupanjske presude razvidno je da se prvostupanjski sud pozvao na odredbu članka 10. Zakona o oružju, koja propisuje da je jedan od posebnih uvjeta za izdavanje odobrenja za nabavu oružja fizičkoj osobi da je na zdravstvenom pregledu utvrđeno da je zdravstveno sposobna za držanje i nošenje oružja. Članak 11. istog zakona propisuje da postojanje tog uvjeta podnositelj zahtjeva dokazuje uvjerenjem o zdravstvenoj sposobnosti. Fizička osoba kojoj je takvo uvjerenje izdano dužna je svakih pet godina pristupiti zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za držanje i nošenje oružja. Nadalje, člankom 92. Zakona o oružju propisano je da će se novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kn kazniti za prekršaj fizička osoba ako ne pristupi zdravstvenom pregledu svakih pet godina (stavak 1. točka 3.) te se za takav prekršaj izriče i zaštitna mjera oduzimanja oružja i streljiva (stavak 2.). Pozvavši se na navedene zakonske odredbe, prvostupanjski je sud proglasio podnositelja krivim za počinjeni prekršaj i izrekao mu novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 kn uz primjenu zaštitne mjere oduzimanja oružja i streljiva.

Zauzeta pravna stajališta prvostupanjskog suda u odnosu na krivnju podnositelja za počinjenje prekršaja, izrečenu novčanu kaznu i zaštitnu mjeru, potvrdio je i nadležni Visoki prekršajni sud osporenim presudom, otklonivši pritom kao neosnovane žalbene prigovore podnositelja, ocijenivši da prvostupanjski sud nije počinio bitne povrede odredaba postupka te da je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje i pravilno primijenio materijalno pravo.

12. Ustavni sud primjećuje da je podnositelj imao uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za držanje i nošenje oružja koje je isteklo 14. rujna 2009. Na glavnoj raspravi podnositelj je naveo da je obavijest policije da mu je isteklo liječničko uvjerenje dobio 27. studenoga 2009., te da je nakon toga obavio liječnički pregled i dobio uvjerenje 30. studenoga 2009. U međuvremenu, policija mu je privremeno oduzela oružje zajedno sa streljivom i oružnim listovima. Policija je optužni prijedlog podnijela 9. travnja 2010.

Ustavni sud također primjećuje da je prvostupanjski sud izrekao podnositelju "ublaženu novčanu kaznu" ispod zakonskog minimuma, cijeneći pritom "težinu prekršaja, opasnost djela, stupanj krivnje, okolnosti i način počinjenja, te kao olakotne okolnosti priznanje okrivljenika i korektno držanje pred Sudom, uzimajući pritom u obzir i njegova mjesečna prosječna primanja ... dok otegotnih okolnosti Sud nije našao ..." U odnosu na mjeru oduzimanja oružja i streljiva, prvostupanjski sud samo je naveo da je "propisana kao obvezatna".

13. Ustavni sud podsjeća da miješanje da bi bilo razmjerno "mora odgovarati težini povrede, a sankcija težini kaznenog djela čijem kažnjavanju je namijenjena ... a ne težini neke pretpostavljene povrede koja ustvari nije utvrđena ..." (*Boljević protiv Hrvatske*, § 44.)

Primjenjujući to pravilo na konkretan slučaj, mjera koja je primijenjena prema podnositelju mora korespondirati njegovom propuštanju ponovnog (periodičkog) pristupanja zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za držanje i nošenje oružja, a ne nekoj drugoj pretpostavljenoj povredi (iz prekršajnog spisa niti iz osporenih odluka nije razvidno da je podnositelj, osim što mu je oružje potrebno u svrhu lova, ikada prekršajno ili kazneno osuđen niti postoji osnovana sumnja da bi oduzetim oružjem mogao počiniti kazneno ili prekršajno djelo). Jedino nezakonito postupanje podnositelja sastoji se u propustu pristupanja na vrijeme zdravstvenom pregledu radi produženja ranije izdanog uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti.

14. Ustavni sud ponavlja da primarnu zaštitu subjektivnih i temeljnih prava pružaju redovni sudovi. Obveza je sudova slučajeve koji pred njih dolaze prosuđivati "kroz odredbe Ustava Republike Hrvatske te mjerodavne odredbe konvencijskog prava, a radi postizanja tražene poštene ravnoteže između zahtjeva općeg interesa javnosti i zahtjeva zaštite temeljnih prava pojedinca" (v. U-III-195/2006 od 18. lipnja 2008., "Narodne novine" broj 78/08.).

Ustavni sud utvrđuje da u konkretnom slučaju prvostupanjski i Visoki prekršajni sud nisu ni pokušali sagledati učinke svoga tumačenja odnosno primjene prava na osobnu situaciju podnositelja u svjetlu ustavnog i konvencijskog jamstva zaštite vlasništva. Sudovi su odluku o mjeri oduzimanja oružja podnositelju opravdali

činjenicom da je ta mjera propisana kao obvezatna, zanemarujući ustavni i konvencijski zahtjev za postizanjem pravedne ravnoteže između općeg interesa države i zaštite imovinskih prava podnositelja.

15. Konačno, Ustavni sud primjećuje da je nužnost primjene načela razmjernosti prilikom donošenja odluke o primjeni zaštitne mjere oduzimanja predmeta (imovine; vlasništva), implementirana i u Zakonu o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona ("Narodne novine" broj 39/13.; u daljnjem tekstu: ZID Prekršajnog zakona), iz čega je posve razvidna tendencija zakonodavca za unaprijeđenjem rješenja tog pitanja. Naime, u prijedlogu navedenog ZID-a Prekršajnog zakona PZE 226, istaknuto je: "Uvedeno je načelo razmjernosti, sukladno članku 16. stavku 2. i članku 30. Ustava Republike Hrvatske, kojim se zaštitna mjera ne smije izreći ako nije u razmjeru s težinom počinjenog prekršaja i prekršaja koji se mogu očekivati, kao i sa stupnjem počiniteljeve opasnosti." Dakle, predloženim izmjenama i dopunama promijenjen je katalog zaštitnih mjera i kao takav je prilagođen potrebama prekršajnog sudovanja. Člankom 28. ZID-a Prekršajnog zakona propisuje se brisanje članka 57. do tada važećeg zakona, koji je propisivao zaštitnu mjeru oduzimanja predmeta. Oduzimanje predmeta više nije zaštitna mjera jer se ona ne izriče već se ista tretira kao posebna mjera zajedno s oduzimanjem imovinske koristi. Iako se ovakve izmijenjene odredbe Prekršajnog zakona izravno ne primjenjuju na slučaj podnositelja jer su iste stupile na snagu tek 1. lipnja 2013., ipak ovakva tendencija zakonodavca ukazuje na svojevrsnu obvezu Ustavnom sudu da, prilikom ispitivanja ustavne tužbe podnositelja, uzme u obzir mjerodavne politike i načela domaćeg pravnog poretka.

16. Slijedom svega navedenog, Ustavni sud utvrđuje da je primjena mjere oduzimanja oružja i streljiva u konkretnom slučaju bila nerazmjerna, što je u konačnici dovelo do povrede njegovog prava na mirno uživanje vlasništva, zajamčenog člankom 48. stavkom 1. Ustava.

17. Na temelju članaka 73. i 76. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) odlučeno je kao pod točkama I., II. i III. izreke.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
Ingrid Antičević Marinović, v. r.